

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

842. An cum illiterato permutare quis possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

minus dignos, & conferentibus minus dignis; ed quod jus naturale divinum satis clamer in corde cujusque, ut non sit causa damni Ecclesie, praterquam, quod, ut ait Idem, jura humana communis loquentia de Electione, loquantur de ea, ut idem est, quod provisio ad beneficia, qualitercunque ea fiat. Argumento c. 1. *sess. 24. Triu.* Unde & promovens indignum, quisunque ille sit, puniatur ab Ecclesia. Neque obviare secundo, quod ita fervetur in praxi, dum sine inquisitione dignioris & concursu conferantur beneficia resignata (idem est de permutatis) absque eo, quod quisquam conquireretur, renunciata dari minus dignis. Nam, ut ait, id debili nititur consequentia, dum ex eo, quod non sit necessaria inquisitio facta per concursum meritorum promovendi (intelligi vi resignationis, vel permutationis) inferitur, praxin esse, ut beneficia resignata dentur sine sufficiente inquisitione, & informatione, ad hoc, ut Ecclesia ex resignatione non patiatur damnum notabile: imò ait, si hoc non fiat, congeri populus, & scandalizari quotquot id vident, stantes Ecclesia ruinam. Neque obviare tercio, ut habet *num. 135.* Quod ex parte acceptantis resignationem, vel permutationem adducitur, quod scilicet sufficiat ad hoc, ut is ritè acceptet, quod proponatur dignus, ut patet in electo vel presentato, quem confirmator vel institutor tenetur acceptare, ed quod, licet id verum sit in confirmatore vel institutore, quia Electus & Presentatus vi electionis & presentationis habeat jus ad confirmationem & institutionem, ubi dignus est; non tamen teneat, ubi Superior est in plena libertate admittendi & non admittendi; qualiter dicit, admissionem resignationis, & permutationis esse in plena libertate Superioris, qui non possit, nec debeat eam admittere in notabile damnum Ecclesie. Vide de his pluribus Dian. p. 2. *tr. 15. & l. Miscellan. resolut. 41.*

Questio 839. An fieri possit permutatio cum Excommunicato, vel Irregulari?

Respondeo ad primum negativè: Seu permutationem factam cum Excommunicato esse nullam; ed quod collatio ei fieri nequeat, eaque ei facta sit ipso jure nullam in permutatione autem necesse sit acquiri jus novum per collationem, cujus Excommunicatus est incapax. *Garc. p. 7. c. 13. n. 15. citans plures. Paris. l. 4. q. 3. n. 45. Chok. de permut. c. 33. n. 1. & 7. citans Selv. de benef. Abb. in c. cum in nostris. de concess. preb. Rebuff. de pacif. possess. n. 280. Suar. to. 5. de censur. d. 4. S. 7. nu. 11. ubi dicit, resignationem beneficii in favorem Excommunicati, sive simplex sit, sive permutationis causa, invalidam esse. Plura de hoc vide supra, ubi, an Excommunicato resignari possit beneficium. Quamvis autem non valeat quod ad Excommunicatum permutatio, tenet tamen quod ad non Excommunicatum compermutantem. *Garc. loc. cit. n. 17. citans Rebuff. Cosm. & c. Chok. loc. cit. nu. 8. Advertit etiam Garc. ibid. num. 18. & 19. & ex illo Chok. n. 11. & 12. Quod non valeat collatio facta Excommunicato ex causa permutationis, etsi tempore resignationis & admissionis non esset excommunicatus: & de converso valeat collatio & permutatio, si tempore collationis non erat excommunicatus; etsi tempore resignationis ex causa permutationis facta, & admissionis esset excommunicatus, ed quod, licet ex resignatione cau-**

sa permutationis facta, ejusque admissione acquiratur jus Compermutanti, ut ei fiat collatio beneficii, id jus tamen non impediatur per excommunicationem; cum non proveniat ex dispositione beneficii facta circa excommunicatum, sed ex facto ipsius Resignantis causa permutationis cum admissione Ordinarii, & quasi ex conventionem ipsorum permutantium; etsi dicat videri contrarium velle *Suar. cit. pauld supra, n. 11. Addit tamen ipse Garc. n. 20. & hoc ipsum ex eo exscribens Chok. cit. nu. 12. Quod si fieret talis resignatio permutationis gratia in favorem Excommunicati coram Papa, ejusve Legato sine absolutione, qua aliis ad hunc effectum dari solet, non valituram etiam admissionem in favorem illius; ed quod non valeat gratia seu rescriptum impetratum ab excommunicato, juxta c. 1. *de rescrip. in 6. quod non habet locum in gratis concessis ab Ordinario, citat pro hoc Nav. cons. 48. de sent. Excomm. Henric. in sum. l. 13. c. 13. S. 1. Suar. ubi ante, d. 17. S. 1. n. 2.**

2. Respondeo ad secundum: Idem esse de permutatione facta cum suspensio vel irregulari, ex eadem ratione, quod iis fieri nequeat collatio. *Chok. loc. cit. n. 1. citans Less. l. 2. c. 34. n. 120. ubi is solum, quod irregulari non possit fieri collatio. & Paris. l. 4. q. 3. num. 32. ubi is, quod irregulari non possit fieri resignatio, quia non potest fieri ei collatio. De quo vide dicta supra, ubi, an in irregulari, vel suspensio favorem resignari possit beneficium.*

Questio 840. An permutare quis possit cum illegitimo, Bigamo, similive ex dispensatione obtinente beneficium?

Respondeo: Indubitatum est permutari cum eo non posse, dum beneficium de novo illi querendum vi permutationis est alterius qualitatis, quam illud, quod habet ex dispensatione; cum ad illud obtinendum vi prioris dispensationis non sit dispensatus. Dum verò beneficium illud est simile illi, quod habet, adhuc non potest cum illo permutari; quia nec ad illud se extendit prior ejus dispensatio, juxta dicta pauld ante.

Questio 841. An cum criminoso & infami quis possit permutare?

Respondeo: In generalibus principiis juxta ea ferè, quæ dicta sunt supra, ubi, an talibus resignari possit beneficium: Si crimen vel infamia talis est, ut, etsi non priver illum beneficio jam habito, reddat tamen indignum, cui de novo provideatur de beneficio. non posse cum eo permutari; quia jam beneficium permutatum illi conferri nequit.

Questio 842. An cum illiterato permutare quis possit?

Respondeo primò: Cum penitus illiterato facta permutatio, non secus ac resignatio ac collatio ei facta est ipso jure nulla. *Chok. de permut. p. 1. c. 31. num. 1. cum communi. Intelligenda hæc, dum fortè ei primò collatum beneficium, quia sperabatur, scientiam debitam assecutus, quam tamen deim acquirere neglexit. De cetero namque, si collatum illud beneficium fuerat penitus illiterato, de quo, quod sufficientem scientiam assecutus esset, prudenter sperari non poterat ob ejus stupiditatem; jam ex alio quoque capite*

cum eo permūtari non poterit; quia dicta collatio ei facta fuit nulla, adeoque jus nullum in illo beneficio habuit.

2. Respondeo secundò: Sed neque cum illiterato, hoc est, carente illa scientiâ, quæ ad beneficium illi vi permutationis obventurum requiritur. Chok. *loc. cit.* n. 6. qui tamen id ipsum limitat cum aliis passim; nisi tamen putaretur, brevi acquisiturus illam scientiam. Videnturque hæc procedere, etiam ille, cum quo permūtandum, majoram scientiam respectivam ad tale beneficium habeat, quàm is, qui dimittit illud; adeoque hic non permūter cum minùs digno, vel potius cum magis indigno; eò quòd adhuc tali, utpote destituto debita & requisita ad tale beneficium scientiâ, beneficium illud conferri non possit; cum per hoc adhuc non occurratur gravi damno Ecclesiæ per eum, qui potest & debet ei occurrere, qualis est is, cujus est præstare auctoritatem permūtariq; & conferre beneficia compermutata. Non dicas proinde, minus malum damnūque est, admittere in hoc casu permutationem, & beneficium conferre magis literato, quàm permutationem non admittere, & sic relinquere illud beneficium minùs adhuc literato. Nam etsi detur, hoc esse minus malum, minus tamen malum non est eligendum, ubi & hoc, & illud evitari potest, uti in præsentè casu fieri potest ac debet; Siquidem minùs ille literatus privandus erit beneficio, eique facta collatio irritanda, juxta ea, quæ tradit Less. l. 2. c. 34. n. 129.

Quæstio 843. An permutatio facta cum eo, qui non habet aetatem requisitam ad beneficium, et vi permutationis obventurum, subsistat?

Respondeo negativè: eò quòd collatio facta non habenti aetatem requisitam ad tale beneficium est nulla. Chok. *de permut.* p. 1. c. 28. n. 1. Paris. l. 4. q. 9. n. 25. Unde Trid. *sess.* 23. c. 6. requirens aetatem in collatione, locum etiam habet in resignatione facta in favorem, Chok. *loc. cit.* n. 2. juxta Rotam apud Puteum *decis.* 331. l. 1. atque ita in permutatione ex paritate rationis. Chok. *loc. cit.* Similiter statutum vetans, ne tale beneficium detur non habenti certam aetatem, extenditur quoque ad resignationes permutationis gratiâ. Chok. *ibid.* n. 3. juxta Rotam apud Mohed. *decis.* 7. *de concess. præb.* Vide de his plura supra, ubi, an Minori resignari possit beneficium. In summa itaque cum iis permūtare quis nequit, qui vel beneficia, quæ habent, dimittere seu resignare, vel beneficia compermutanda acquirere nequeunt.

Quæstio 844. An licitum sit Beneficiatos inter se prius tractare de permutando beneficio, deque modo, formâ, & conditionibus inveniendâ permutationis?

Respondeo, id illos posse liberè & licitè. Pih. *ad tit. de rer. permut.* n. 21. citans Suar. l. 4. *de simon.* c. 23. n. 7. Garc. p. 11. c. 4. n. 56. Chok. *de permut.* p. 3. c. 41. quin & concludere, quantum est ex parte ipsorum præstando mutuum consentium, sed in ordine ad consensum Superioris. Chok. *ibid.* citans Filiuc. *gg. moral.* rr. 45. c. 7. n. 17. cum tractare de permutatione dicat solum præparationem ad actum consummatum permu-

tandi, qui solum prohibetur, uti & actus pacificendi de eo absque ordine ad Superiorem; adeoque, dum non paciscuntur absolute, sed in ordine ad consensum Superioris, non apparet ulla species mali Chok. *ibid.* quin & tractatio hæc prævia, est medium necessarium moraliter ad finem permutationis obtinendum; concessâ autem re aliqua, etiam consentu concessa omnia, sine quibus illa commodè obtineri nequit. Pih. *loc. cit.* Unde etiam, non tantum posse compermutantes inter se convenire, sedque obligare sub conditione, si Superior consenserit, sed etiam obligare se, quòd nolint eam revocare, sed stare conventionem mutâ, nisi Superior eam non admittat, seu consensum suum neget. ait Pih. *loc. cit.*

Quæstio 845. An, & cur permutatio fieri nequeat auctoritate propria compermutantium?

Respondeo ad primum: Non posse eam fieri auctoritate propriâ, sed necessariò facienda interveniente auctoritate Superioris. Caltrop. *de benef.* d. 6. p. 3. s. 3. n. 1. Pih. *ad tit. de rer. permut.* n. 19. & 20. Chok. *de permut.* p. 1. c. 2. n. 1. & p. 3. c. 41. n. 1. Garc. p. 11. c. 4. n. 56. citans Less. l. 2. c. 34. n. 196. & c. 35. n. 10. Suar. *de Relig.* rr. 3. l. 4. c. 32. & plures alios, juxta c. *quæstum.* & c. *ut. de rer. permut.* Extenditurque hoc ipsum non tantum ad permutationem ipsorum titularum beneficiorum, quos certum est, non posse propriâ auctoritate permūtari, vel ex eo, quòd nemo possit abdicare se beneficio, seu titulo suo sine scitu & consensu Superioris, etiam simpliciter, juxta dicta à nobis aliâs; sed etiam ad permutationem præbendarum dictis titulis annexarum, quia nequeunt à dictis titulis separari propriâ auctoritate permūtantium; adeoque nemo retento suo titulo, potest præbendam ei annexam cum alterius præbenda permūtare; quia non habet jus percipiendi fructus suæ præbendæ, nisi propter officium, ad quòd tenetur ratione sui tituli. Pih. *loc. cit.* n. 23. Unde jam etiam non extenditur tantum ad permutationem præbendarum diversarum Ecclesiarum, vel quæ intra eandem Ecclesiam diverso jure consentur, seu diversa onera ac munia habent; sed etiâ ad permutationes præbendarum ejusdem Ecclesiæ, ejusdemq; rationis; cum jus vetans sine auctoritate Superioris fieri permutationem beneficiorum sit generale, nullamq; faciat exceptionem, & præbendæ sine titulo, cui annexæ permūtari non possunt. Pih. *loc. cit.* Garc. *loc. cit.* citans Mantic. *de tacit. & ambig. contract.* l. 25. tit. 9. n. 55. Chok. *loc. cit.* c. 18. n. 1. citans Suar. *de relig.* l. 4. c. 32. n. 16. Caltrop. *de simon.* d. 3. p. 15. n. 3. contra Inuoc. & Cardiu. *in cit. c. quæstum.* Idque, etiam utriusque beneficii, vel præbendæ ejusdem Ecclesiæ, & rationis collatio, & investitura spectet ad eundem. Chok. *loc. cit.* p. 3. c. 41. contra Filiuc. rr. 45. c. 7. n. 23. Quin etiam extenditur ad permutationem honorum, seu prædiorum annexorum titulo beneficii, ut & hæc prohibita sit fieri propriâ auctoritate. Chok. *cit.* n. 41. quamvis idem p. 1. c. 18. n. 3. dicat, se admittere permutationem propriâ auctoritate factâ, dum proprietates rei spiritali annexæ est permūtata, non res ipsa, vel titulus, quòd ex Redoano *tr. de simon.* exemplificat in duobus Episcopis litigantibus super aliqua Ecclesiâ, uno prætendente subjectam suæ jurisdictioni, alio id

hegante